

EDUCACIÓ INFANTIL

UNA IDEA...

AFECTE I EMOCIONS

Ja fa molt temps que se sap que, per tal que el bebè sigui capaç d'interessar-se per les persones del seu voltant, abans ha d'haver notat intensament que s'ocupen d'ell, que l'altre és sensible a les seves necessitats, que l'alimenten tan físicament com psíquicament, i així sentir-se prou segur en les seves relacions amb el pare, la mare o la persona que en té cura.

Cada nen és diferent, però, al mateix temps, cada adult que s'hi relaciona li aporta les seves actituds (siguin les que siguin) i, si aquesta interacció inicial és prou continua i significativa, deixa una empremta important en la seva memòria, però no només això, també li serveix de referent per construir el seu model, la seva manera personal de relacionar-se amb els altres i amb el món.

Quan els nens i nenes arriben a la llar d'infants o a l'escola, ja porten amb ells un important bagatge emocional que determina la seva conducta i la seva particular manera de relacionar-se amb nosaltres i amb la resta de companys i companyes de classe. També nosaltres contribuïm a alimentar aquest bagatge amb la mostra de la nostra pròpia manera de reaccionar davant dels seus actes i d'interaccionar amb ells.

Els models afectius dels quals parlem, la "motxilla emocional" dels nostres alumnes, l'hem d'arribar a conèixer bé, ha de ser un component molt bàsic del nostre quefer professional si el que volem és afavorir el creixement, el ple desenvolupament dels nostres alumnes. Com a educadors, hem de promoure el creixement afectiu reforçant models que són prou positius o bé afavorint la mostra d'alternatives millors.

COM HO PODEM FER?

Independentment de l'edat dels nostres alumnes, hi ha uns aspectes comuns, actituds fonamentals que han de mantenir-se sempre:

- Ensenyar a sentir sentint, facilitar l'expressió mútua dels sentiments i les pors (seus i nostres) i a no témer compartir-los amb els altres.

- De manera clara i habitual, incloure les demostracions d'afecte explícites en la nostra conducta diària amb els alumnes.

- Questionar fermament les conductes dels nens o nenes quan no són les desitjables, però mai a ell mateix com a persona.

- Creure i fer creure que es pot canviar i que hi haurà l'oportunitat de fer-ho.

- Mirar l'alumne des de la perspectiva del que és normal o esperable a la seva edat i circumstàncies personals, no des de la perspectiva que ens és més còmoda, habitual o de la que més ens desespera.

- Atendre l'alumnat en positiu, reaccionant davant dels seus èxits i valorant els seus avenços.

- Davant de conductes conflictives, mantenir-se ferm davant del nen i manifestar que aquesta manera de fer amb nosaltres no funciona, que volem i sabem actuar d'una manera millor.

Font: Pepa Horno, Reptes emocionals, Guix d'Infantil 25

Per saber-ne més, uns quants llibres que podeu trobar al CRP:

HORNO, P: Eduquem l'afecte. Reflexions per a famílies, professorat, pediatres... Graó

CARPENA, A: Educació socioemocional a primària. Eumo
DIVERSOS: Afectos, emociones y relaciones en la escuela. Graó

SEGURA, Manuel, ARCAS, Margarita: Relacionarnos bien. Narcea

COLELL, Jordi i ESCUDÉ, Carme: Tractem-nos bé. Graó. Ho podeu descarregar directament a l'adreça web: <http://www.xtec.es/%7Ejcollell/Guia%20Alumnes%20Primaria.pdf>

UN PARELL DE SUGGERIMENTS

EL BARRET DE LES EMOCIONS

La Noèlia té cinc anys i molta pressa. Vol acabar el seu dibuix i el color que necessita l'utilitza l'Asmae. Enfadada l'hi pren de les mans sense miraments. Davant la resistència i la queixa d'aquesta última, la Noèlia li etziba: "Mora! Que fas molta pudor! No et convidaré el meu cumple!" La classe s'altera, i jo amb el grup. La ira s'apodera de mi. Una roja ràbia amb prou feines continguda ocupa les meves galtes, m'enerva i em disposa per l'acció. No puc permetre un agressió així! Perdré el control de classe! La pitjor part de mi és a punt de manifestar-se.

És clar que tinc una altra alternativa. Puc ofegar la ràbia al meu interior, controlar, negar potser, la meua emoció, fins a somatitzar-la per canals menys oportuns.

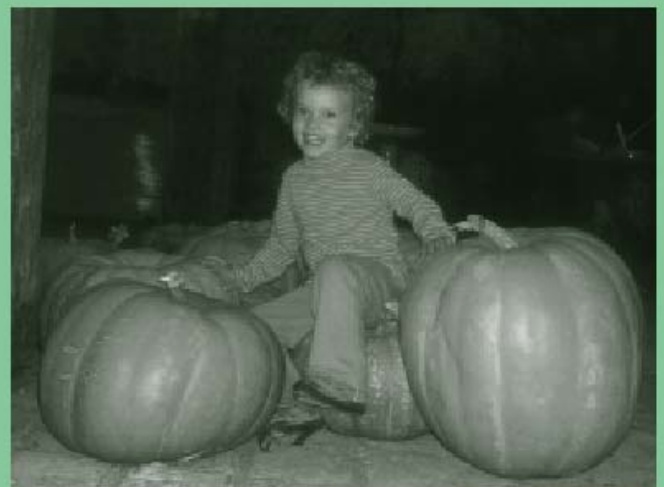
Per sort, he trobat una tercera via que em dona bons resultats. A la classe, dispenso de diferents barrets i cadascun té una finalitat específica. N'hi ha un per als enuigs. Es tracta d'un barret ple de puntes i colors, semblant a aquells que utilitzaven els bufons. Quan em sento enfadat, me'l poso, me'n vaig al racó de la ràbia i allà descarrego la meua ira: pico de peus, dono cops al coixins, arrugo i estripo papers inservibles i crido uns quants "no!". Amb diferents intensitats i matisos.

Després d'uns quants segons de veu i moviments que no es dirigeixen contra ningú, em trec el barret. Magia! La meua cara i el meu gest han canviat, l'enuig ha desaparegut. No es tracta de teatre, a la classe funciona i no només en mi. L'alumnat sap que té el recurs del barret com a ajut. Quan me'l veuen posat vol dir que els aviso: "Atenció, mestre disgustat!" Reconeixen el sentiment que estic vivint, que ells també el tenen, que aquesta emoció rep un món, se'n diu "ràbia", que es pot encarrilar d'una manera adient i que se'ls ofereix un model de fer-ho.

De tant en tant, una nena o un nen agafa el barret, se'l posa, se'n va al racó de la ràbia i, després del protocol fixat, se'l treu i apareixen les rialles. De vegades, el mestre convida algú a posar-se'l.

Miguel Calvo, *Guix d'infantil 17*

TALLER D'EMOCIONS

Trobareu un molt interessant taller d'emoció adreçat a tots els alumnes d'educació infantil d'un centre que comparteixen taller un cop per setmana. Ho podreu comprovar si visiteu el weblog *Diari d'una mestra*, de la professora d'educació infantil Dolors Llagostera a l'adreça: <http://mestra.blocat.com/post/2842/37814>.

El taller té la següent finalitat, tal i com ens explica la seva autora: "El primer que em proposo amb les activitats del taller de sentiments i emoció és que els nens comencin a prendre consciència del propi estat emocional i reconeguin també aquestes emoció en les altres persones. Podem entendre 'l'alfabetització emocional' com un dels primers passos per aprendre a gaudir de les emoció, per poder posar-se al lloc emocional de l'altre, per avaluar el que pot ser apropiat i inapropiat de les emoció. I és que saber apreciar i treure un bon partit de les emoció pròpies i comprendre i respectar les alienes comença, en tota cultura, per saber-les anomenar i matisar."

· **Recull de molts més recursos a la pàgina elaborada pel CRP de Sant Cugat**

<http://www.xtec.net/crp-santcugat/emocionalenllacos.htm>